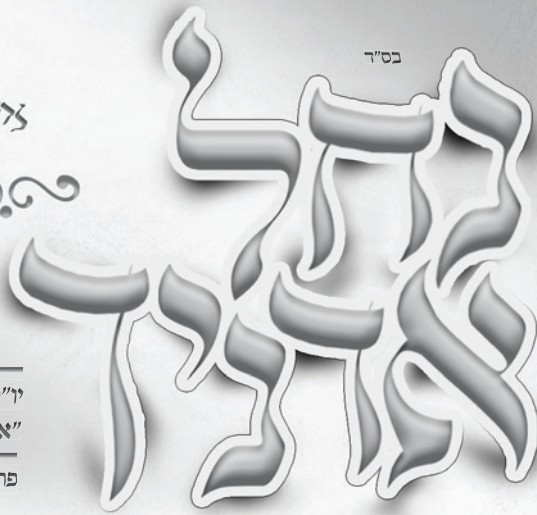

להגלות נעים תורה וחסידי
מנדר היוצא מעזר

יו"ל ע"י התאחדות האברכים
"אדנים לתורה" דחסידי זוטשקא
פר' מטו"מ תשפ"ג + גליון רי"א

נחל קדומים

דברות קודש ממעיין נבע, כ"ק מרן רבו"ק ז"ע

לפאר את שם ה' ושלא לדבר סרה על חבירו

איש כי ידור נדר לה' וגו' לאסור אסור על נפשו (במדבר
א. ב.) "נדר" הוא מלשון הידור; כשירצה אדם להדר ולפאה,
אז "לה", יהדר ויפאר שם השי"ת. אבל "לאסור איסור",
כשרוצה לדבר סרה, אז "על נפשו", על עצמו ידבר ולא
על שום אדם.

(רביה"ק ר' מאיר מפרמשלאן ז"ע)

השי"ת מקיים דיבורו של הצדיק

איש כי ידור נדר לד' וגו', לא יחל דברו ככל היוצא
מפיו יעשה (א. ב.). רומז על הצדיק שיש לו כח בדיבורו
לבטל גזירות רעות ח"ו מעל ישראל (מיעד סז טז ע"ב), וכן
להמשיך עליהם ישועות מברכת פיו. וזהו לא יחל השם
יתברך דברו של הצדיק, ככל היוצא מפיו יעשה על דרך
'ותגור אומר ויקם לך' (איוב כב. כח), הקב"ה גזור והצדיק
מבטל, הצדיק גזור והקב"ה מקיים.

(רביה"ק ר' מרדכי מנדבורנא ז"ע)

ענוה המביאה לידי התחזקות בעבודת ה'

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה
הדבר אשר ציוה ד' (במדבר ג. א.). "ראשי המטות" הוא רמז
לאותן המיוחדים במדה זו של "אם אמרת משה רגלי"
(תהלים צה. יח), שרואים חסרונם תמיד, ורוחם נשבר בקרבם
על גודל ריחוקם מאור פני מלך חיים, והם מקיימים תמיד
ל"וחטאתי נגדי תמיד" בלב נשבר ונדכה. אכן דבר זה עלול
לגרום להם מניעות מלהתעלות בעבודת השי"ת. לזאת
רמז להם משה רבינו ע"ה "זה הדבר אשר ציוה ד'", עליכם
לקחת עצמכם להתחיל ולקיים עשה טוב, ולא לבוסס
בבוץ של העבר. וכמו שכתב רבינו יונה ביסוד התשובה,
שעל הבעל תשובה לפתוח דף חדש בחייו כאילו נולד זה
עתה, ולא לחשוב תמיד על העבר, כי אם יחשוב תמיד על
העבר, ימשוך אותו העבר אל עתיד הדומה לזה. ולכן עליו
לשכוח לעת עתה מן החסרונות ולהתחיל בעשיית רצונו
ית"ש, וזהו "זה הדבר אשר ציוה ד' תעשו".

אכן כונת הדברים שאמרנו היינו להמנע מענוה פסולה
וממרה שחורה הגוררת את האדם לשאול תחתית. אולם
ענוה אמיתית ולב נשבר הבא מטוהר הנפש ודאי מסוגלין
לסייע לתקן את כל העבר, ומכאן ואילך לעשות את רצונו
כראוי וכנכון בלב שלם. וזה נרמז גם כן בפסוק זה, וידבר
משה אל "ראשי המטות", היינו לאותם שדרכם להיות
בשפלות רוח וברוח נמוכה כנראה, ולהם רמז משה
רבינו "זה הדבר אשר ציוה ד'", שע"י ענוה יזכו לעשות
את רצונו השי"ת מעתה ועד עולם.

ויש לרמז זאת בפרשיות "מטות מסעי" שהם
מחבורים. שכאשר יש להאדם את מדת "מטות" שהוא

מדת ענוה ושפלות רוח, עליו לראות שמדה זו תביאנו
למדת "מסעי", דהיינו שימשיך לנסוע ולהתעלות בעבודת
השי"ת, ולא שע"י מדה זו יפול לעצבות ומרה שחורה
ח"ו ויפסיק לגמרי מעבודתו. ואמרו צדיקים, שזהו הסימן
להבחין בין מרירות לבין עצבות, שאם לאחר מכן הוא
מתחזק לתקן מעשיו ולעבוד את קונו ביתר שאת, זה
סימן שהי' לו מרירות והכנעת הנפש כראוי, אבל אם זה
גורם לו שיפסיק מן העבודתו, סימן הדבר שהי' לו ענוה
פסולה ועצבות הבא מן הסט"א רח"ל, ועליו לברוח ממנה
כמפני אש.

(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

מהנחל

נחלי אש בקצירת האומר

ענוה המביאה להתעלות

יש לרמז זאת בפרשיות "מטות מסעי" שהם
מחבורים. שכאשר יש להאדם את מדת "מטות"
שהוא מדת ענוה ושפלות רוח, עליו לראות שמדה
זו תביאנו למדת "מסעי", דהיינו שימשיך לנסוע
ולהתעלות בעבודת השי"ת, ולא שע"י מדה זו יפול
לעצבות ומרה שחורה ח"ו ויפסיק לגמרי מעבודתו.

(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

הכס לב יקח מצוות

איש כי ידור נדר לה' וגו' לא יחל דברו ככל היוצא
מפיו יעשה (במדבר ג. א.). הנה בגר"א מפרש הפסוק במשלי י.
ה) "הכס לב יקח מצוות ואויל שפתים ילבט", הדכונה דמי
שהוא חכם לב חוסף המצוה בזדירות תכף ומיד בלי שום
שהיה, ואז סמוך לבו ובטוח בעשיית המצוה וקיומה.
אבל מי שאינו מקיים המצוה מיה, רק הוא אויל שפתים,
שאומר בשפתיו שיעשנה למחה, אזי למחר לו ייפגש
במניעות שונות אשר תעמודנה לשטן לו, וילבט ויכשל.
ועפ"ז יש לבאר הכתוב לא יחל דברו, "יחל" מלשון
המתנה ועיכוב, כמו "ויחל עוד שבעת ימים" (בראשית ת. ט) -
"יחל ישראל אל ה'" (תהלים קל. ז) דהיינו שלא ימתין ויתעכב
מעשיית המצוה, אלא מיד ככל היוצא מפיו יעשה בלי
שהיות.

ונהנה איתא במדרש "לא יחל דברו הדא דכתיב - כי
גם לא ידע האדם את עתו" (קהלת ט. א), ועפ"י האמור
יתבאר על נכון, דכיון דאין אדם יודע מה קיצו ומידת ימיו
מה היא, לכן אין עליו להשהות את המצוה ולומר בפיו
שיקיימנה למחה, שמא ילבט ויכשל. וצריך האדם לקיים
מאמז"ל באבות (פ"ג מ"ח) ואל תאמר לכשאפנה אשנה
שמא לא תפנה, וכדאמרו"ל (שבת קטא) "בעודך בידך עשה".

(כ"ק מרן רבינו הנדר דוד ז"ע)

א. וע"י נחל קדומים להחיד"א שמביא מדרש זה. ובקדושת לוי ובשפתי צדיק הביאו מדרש דומה לזה "לא יחל דברו ה"ד ימינו כצל עובר".
ומבארים עפ"י מאחז"ל בנדרים יב: דא"ש מנין שלא יאמר אדם ה"ע 'לה' קרבן', אלא 'קרבן לה', ת"ל איש כי ידור נדר לה', ומפרש טעמא
בגמ' דילמא אמר לה' ולא אמר קרבן ומפיק ש"ש לבטלה. ובפשטות הכונה שמא ימלך, אבל עפ"י דרכם מפרשים דלא ידע אדם קיצו, ואם
יקדים ש"ש לפני ה"קרבן" שמא ימות קודם שיאמר "קרבן" ויהא ש"ש לבטלה. ועפ"י מפרשים הפסוק דבעיני כי ידור נדר לה' - היינו להקדים
הנדר לפני ש"ש, ה"ד ימינו כצל עובר.

פלאות התורה מאוצרותיו של
הנה"ח ר' זרח רונשל שליט"א

חלוקי הנחל

אלה מסעי בני ישראל

סודות נפלאים ועמוקים בענין מ"ב המסעות

פר' מ"ב המסעות היא הוכחה
שכה"ת הוא טמיר ונעלם

דברים מפליאים על פרשת מ"ב המסעות מובאים
בספר "צורו המור" (לגאון רבי אברהם סבע מגדולי ספרד, וקדמו של מרן
הבית יוסף).

הנה בפרשת מסעי מסיימים את התורה שבכתב.
וכיון שהכל הולך אחר החתום, מראה הקב"ה בחתימת
התורה כמה גנוז בכל מילה תורה דברים עמוקים נסתרים
ונעלמים, וארוכה מארץ מדה ורחבה מיני ים, אשר ככל
שנעמיק בקט שכלינו לא נבין אפס קצהו.

ולזה נכתבה כאן פרשת המסעות שאין בכל התורה
כולה ענין כזה שכל כך נראה כמיותר ושלא לצורך, כמו
אלו המסעות. שהרי כל המסעות כולם הזכרו כבר
עניניהם ומעשייהם מכבר, ולמה לחזור עליהם שוב. וכן
מה חשוב לדעת על נתיב הליכתן לארץ ישראל, ובדיוק
באיזה מקומות עברו בדרכם. וכיון שבכ"ז זה כתוב
בתורה "ויכתב משה וכו' למסעיהם על פי ה'", ואם כן
כיון ש"המכתב מכתב אלוקים הוא", בע"כ ראוי שיהיה
במסעות דברים גדולים וענינים נסתרים ונעלים. ועי"ז
יעשו ק"ו, שאם במסעות שנראים שלא לצורך מוצאים
כ"כ הרבה עניני סודות, ק"ו לשאר התורה כמה גנוז בכל
דבר לאין סוף.

בריאת העולם והמסעות ע"י שם מ"ב

וכדי לבוא לפנימיות ענין המסעות נקדים את דברי
המשנה בחגיגה י"א ע"ב, אין דורשין במעשה בראשית
בשנים. ובתוס' (ספ. ד"ה אין דורשין) פ"ר ר"ת שזה שם של מ"ב
אותיות שיוצא מפסוקי בראשית. ובמקובלים איתא
שע"י שם זה ברא השי"ת את כל צבא השמים והארץ
יש מאין. וכן כל התהוות והתחדשות של ניסים ונפלאות
נעשה ע"י שם מ"ב [מ"ב ר"ת מעשה בראשית], (עין בני
ישכר חנוכה מאמר ה' אות י). ונקרא כך כי שם ק' יוצא מהמ"ב
אותיות ראשונות שבתורה. "בראשית ברא אלהים את
השמים את הארץ והארץ היתה תהו ובהו".

ועל השם הק' הזה יסד התנא רבי נחוניא בן הקנה
את ה"אנא בכח" שהוא בן ארבעים ושתיים תיבות - שבע
שמות שכל שם מורכב משש מילים.

והשאת נחזה, שממש כמו שבבראשית מתחילה
התורה עם שם מ"ב, כך "סופו נעוץ בתחילתו" (לשון ספר
ציצה - מ"ח). שפרשת מסעי סוף התורה שייך ג"כ לשם מ"ב.
והרה"ק ר' לייבלה אייגר זי"ע מצא שמסעי היא הפרשה
המ"ב מבראשית. וכן כל עניניה מ"ב. מ"ב המסעות, ומ"ב
ערי הלויים. ובמג"א (סימן תכ"ח) כתב בשם צורו המור שלא
יפסיקו בקריאה באמצע המסעות שלא להפסיק השם.

מ"ב המסעות כחלק מיציאת מצרים

ולהבין את הקשר בין שם מ"ב של מעשה בראשית לענין מ"ב המסעות, נקדים חידוש מופלא שמובא מבעל דברי שאול מאמסטרדם, על דברי המדרש, "אלה מסעי בני" - הדא הוא דכתיב "נחית בצאן עמך ביד משה ואהרן", שכמו שהליכת צאן היא לא עבור להגיע לאיזה יעד, אלא לאכול את העשב שבדרך, כך מסעות בני"ב מבשר לה היו כדי להגיע לאר", אלא נחית בצאן עמך, שעצם המסע במדבר היה התכלית.

וההסבר בזה מובא בשפ"א, שכמו שלעשות בריאה השתמש ה' בעשרה מאמרות ושם מ"ב, כך כדי ליצור את הקומה השלימה של כלל"י צריך יציאת מצרים, שיהיה שם עשר מכות כנגד העשר ספירות, ושם מ"ב - במסעות, וכדי שבנ"י יגיעו ליציאה מנ"י שערי טומאה ולהכנס לנ"י שערי קדושה וחכמה ולהשיג דגתם בשלימות, את זאת אפשר רק ע"י שיכנסו למדבר מקום משכן הס"א איש בלילעל, מקום נחש שרף ועקרב שדים ומזיקים נוראים, ולהלחם לכתתא רישא דס"א, ולברר ולתקן ולהוציא ניצה"ק משם, וכלשון האוה"ח הק' - להוציא הון קדוש ויקר שאין ערוך אלילו ולהכניס שם קדושת השואת השכינה.

אבל לכל זה צריך עזר וסיוע גדול כמובא בב"ח שזה ענין הלימוד עם המלאך מקודם שנולה, שע"ז מכין לו את הדרך. ואומר הגאון מהר"ש קלוגר שלכן בליל יצ"מ כאשר הוציא ה' את בני"י על ענני הכבוד, כמובא בתרגום יונתן - לא הביאם מיד להר הבית דרך ארץ פלשתים הקרובה, כיון שבאותו הלילה הסיעם הבורא כל המ"ב מסעות שהם מ"ב חלקי יצ"מ בחיפזון ובבחינת אתערותא דלעילא, וע"ז הכין את בני"י שיוכלו אח"כ להכנס לכל בחינות יצ"מ של כל המסעות. ארבעים ושתיים מסעות, ועוד שמונה שחזרו לאחוריהן בהר ההר, ס"ה מחשים מסעות, כנגד חמשים שערי הטומאה שיצאו משם, וחמשים שערי הקדושה שנכנסו לשם. וכמובא בכלי יקר בספרו שפתי דעת שלכן כתוב בתורה חמשים פעמים עניין יציאת מצרים, כנגד חמשים חלקי היציאה ממצרים.

גמר הקומה השלמה ע"י מ"ב המסעות

ומדייק המהרש"ק שזה ממש כוונת התורה הק' "אלה מסעי בני" אשר יצאו מארץ מצרים", דכל המסעות הם המשך ישיר של יצ"מ. ורק אחרי המסעות נגמר יצ"מ בשלמות. וכן זה תפקידו של מרע"ה משה מוציא ויהושע מכניס שעד ערבות מואב היה משה מוציא עוד ועוד חלקים ממצרים, ואח"כ יהושע מכניס.

ואומר האוה"ח הק' שזה ההסבר שמסע א' היה יכול להיות 19 שנה כמו שהיו בקב"ש, ומסע אחר של 12 שעות. שלפי זמן הנצרך למלחמה החדשה ולתיקונים והוצאת הניה"ק משם כך היו שתיים במסע. ובדברי שאול כתב שמדבר כולו שומם ואין שום מקום שונה א' מהשני, אבל כל שמות המסעות הם שמות של העניינים באותו מקום שם שנצרך לתיקון נפשם.

וכמו החשבון שעושה הרבינו בחיי שבשנה הראשונה הלכו ארבע עשרה מסעות מרעמסס עד קדש ברנע - מקום שילוח המרגלים. ומסביר ביגל יעקב שאז היה בכוחם לתקן בזמן קצר, ולנצח במלחמת הס"א. משא"כ אחרי החטא שנחלשו באמונה ע"י חטא המרגלים, התעכבו בקדש ימים רבים 19 שנה, עד שעשו התיקונים, ואח"כ שוב בשנה האחרונה יכלו שוב לעשות 8 מסעות בשנה.

ואומר השפ"א [תרגו"ה] שכיון שבכל מסע היו עולים לדרגה גבוהה יותר, וע"י המלחמה החדשה נכנסו לשער קדושה מואב מול אר", כך שבמסע האחרון כשהגיעו לערבות מואב מול אר", אז הסתיים יציאת מצרים בכח השם מ"ב, וזכו להיות בקומתן השלימה בשער ה' דקדושה.

ולכן כתוב בדברים (טו. טז) שאז נאמר להם "היום הזה נהיית לעם לה' אלוקים", שהגיעו לתכליתם במציאות חדשה ונעשו בשלמות לעם לה' אלוקים.

נחל איתן

טללי טוהר מתוך דא"ה של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

"נטע שורק בתוך כרמי"

את הנפש משורשה.

והתיקון לזה הוא מה שאמר הרה"ק מאפסא זי"ע, עה"פ "מכה נפשו בשגגה", שהכתוב מרמז למי שהכה את נפש עצמו בחטאים ועוונות, הרי עליו לקבל עול מלכות שמים באהבה גדולה, וזה ע"י שש ערי מקלט, והכוונה לשש התיבות של "שמע ישראל", שיש לקוראם באהבה גדולה עד מסיירת נפש. "ועליהם נתנו ארבעים ושתיים עיר", זוהי פרשת "ואהבת", שיש בה מ"ב תיבות שיש לקרוא באהבה רבה, ולקיים את הנאמר בה "ושנתם לבניך ודברת בם וגו'", ולעסוק בדברי תורה באהבה, ולהולך את רגלו לתוך התורה הקדושה. וע"ז יקויים בו "דברי תורה קולטים" כמאז"ל (מכות ב), שע"ז תתעורר בו אהבה להש"ת ותתבטל מליבו אהבה זרה, ויעבוד את השם בשמחה ובטוב לבב. והתורה קולטת כמו ערי הלויים, ששבט לוי הרי עסקו בתורה הקדושה, וכמ"ש ברמב"ם (סו"ה שמיטה ויובל) "ולא שבט לוי בלבד וכו'".

אך זאת יש לידע, שהתנאי לכך שדברי תורה יקלטו אותנו, זה עפ"י מה דאיתא בחידושי הרי"ם, על מה שאמרו בגמ' (מכות ב) שלעתידי לבא יטעה השר של רומי, שהעיר בצרה קולטת כעיר בצה, ובאמת אינה קולטת. וביאר הטעם, ע"ד הרמז שההורג נפש בשגגה, עליו להרגיש שהוא אינו מוצא לעצמו מקום בעולם, וכמש"כ (במדבר לב, לא) "לארץ לא יכופר, לדם אשר שפך בה וגו'", ולכן הוא מהלך בשברון לב גדול. והש"ת ברוב רחמיו פותח לו שערי עיר מקלט לגלות שמה, וזה ע"י "בצר" מלשון מבצר וחוק, שע"ז יוכל להתחזק. וכן אמרו בגמ' (מכות ב) על דברי תורה שקולטין, דכתיב (במדבר לב, ג) "בצר שבמדבר וגו'", וכתיב בתריה "וזאת התורה וגו'". ועל זה הדרך שמי שיועד ומודה שחטא, ואינו מוצא מקומו משום כך, יכול להינצל ע"י התורה. אבל אם עולה על דעתו שיש לו מקום, אינו קולט כלל, כי כל מה שקולט זהו רק מכח השברון לב שיש לו, שיועד שאין לו מקום. ולכן כשהוא סבור שיש לו מקום, ה"ז בבחינת "בצרה" עם ה' הידיעה, ואין התורה קולטתו, כי רק לימוד התורה מתוך שברון לב על חטאו, קולטו ומכפר לו.

הנה זימרנו מקודם "דרור יקרא לבן עם בת", וזוהו אנו מבקשים שהש"ת יקרא דרור לכנסת ישראל ויוציאה מן הגלות. "דרוש נוי ואולמי", שיבנה לנו את בית המקדש "נטע שורק בתוך כרמי", דכנסת ישראל נמשלה לכרם "כרם ישראל". את הכרם הזאת נטע הש"ת ע"י אבותינו הקדושים, ככתוב (בהפטרת הפרשה ירמיה ב"א) "ואנכי נטעתיך שורק, כלה זרע אמת". והשורשים נטועים בחזק, אך ברבות הגלות נתרסקו מעל אדמתנו ומשולחן אבינו, "ואיך נהפכת לי סורי הגפן נכרי", (שם, המשך הפס), שהרבה זמורות מן הכרם נתייבשו מאז, לבלי הכר שכרם זו היא אותה הכרם שהיתה. וע"ז אנו מבקשים "נטע שורק בתוך כרמי", שיטע הש"ת ענף חדש בתוך הכרם, ויגביה ויחזק את כל ישראל, ואז יראה כי הזמורות נעשות לחות ויתנו פירותיהם. כי על אף שמבחוץ נראים הזמורות חלשים וכמושים, מ"מ שרשיהם חזקים מאד, כי כל ישראל לדורותם נשמתם קשורים בקשר איתן להש"ת, ולכן אנו מבקשים עתה "שעה שוועת בני עמי".

ובהפטרת הפרשה (ירמיה ב"ה) קורא ירמיה הנביא ואומר, "כה אמר ה', מה מצאו אבותיכם בי עול כי רחוק מעלי, וילכו אחרי ההבל ויהבלו". ובהמשך הפסוקים (שם ג') "כי שתיים רעות עשה עמי, אותי עזבו מקור מים חיים, לחצוב להם בארות, בארות נשברים אשר לא יכילו המים", ובזמן נבואת ירמיה, היתה זעקתו על עובדם ע"ז, אבל אחר שבטלו אנשי כנה"ג את יצרא דע"ז, הרי זעקתו עומדת עד מינו אנו. ולדין יאמר הכוונה בזה, הדנה מים הוא מקור התענוג, כמ"ש בתנאי (סו"ה א) בשם הר"ח, וע"ז זועק הש"ת, "אותי עזבו מקור מים חיים", שישאר עזבו את התענוגים הרוחניים, ותחת זאת שמו אהבתם באהבות זרות אשר לא לרצון ה' המה, כי זהו העבודה זרה של דורינו. וע"ז שעזבו מקור מים חיים, הרבה זמורות מכרם ישראל נתייבשו לבלי הכר, כי הלכו "לחצוב להם בארות, בארות נשברים אשר לא יכילו המים", ואיך יתכן כזאת, הלא אין תענוג גדול יותר מלעבוד את הש"ת בתורה ומצוות, "ואני קרבת אלוקים לי טוב", ואיך ניתן להמיר אהבה יקרה ונכספת, בתענוגים זרים המרחיקים

ערבי נחל

אמרים ערבים ממאורי החסידות

ותגור אומר ויקם לך

איש כי ידור נדר לה' או השבע שבועה וגו'. הכתוב מרמז להולך בדרך ה' ומתחזק לעבוד ה' ועושה לעצמו סייגים ונדרים כדי שיהיה כסא ומרכבה ליצורו. וזה כי ידור נדר לה', שהוא נודר ופורש את עצמו מכמה עניינים. לה', בכדי שיהיה בעצמו מוכן ובית דירה ליוצרו. ונמצא שעל ידי מחשבותיו אלו אתערותא דלתתא הוא מעורר עולם המחשבה שלמעלה כביכול להשרות בו שכינתו. ולכן אמרו חז"ל (ספרי משות קנ) כל הנודר כאילו נודר בחיי המלך, שעל ידי מחשבותיו בנדרים ופרישות הוא מונעו בחיי המלך הם מחשבותיו כביכול. או השבע שבועה, שענין שבועה נגזר ממלת שבעת ימי בראשית שהוא נשבע לעשות כך וכך כדי לחזק תוקף וקיום שבעת ימי בראשית שבהם נברא העולם, כי כל כוונתו לאסור איסור על נפשו, שתהיה נפשו אסורה ומקושרת בה'. ולכן הנשבע הוא במלך עצמו, כי שבועתו הוא מתקשר במלך עצמו. ואז אם כל כוונתו בלתי לה' לבדו, לא יחל דברו, האיש ההוא לא יעשה דבריו חולין, כי כל דבריו אשר ידבר אפילו שיחתו חולין יהיה לו קיום והעמדה וכאשר יזכור כן יקום. ככל היוצא מפיו יעשה, והיינו כפי שיאמר בפיו למשול לאחד בניו ולאחד חיים או מזוני, יעשה המלך ברוך הוא לבדו ותגור אומר ויקם וגו' (איוב כח, כח).

(עבודת ישראל)

יזהר מדיבוריו שנעשים מהם מעשים

גם יבואר הפסוק (במדבר ג, א) לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה, ומה שפירש השל"ה ידוע, שפירש

איך כי ידר נדר... לאסור אסור על נפשו לא יחל דברו ככל הילל מפיו יעשה (במדבר ג, א)

שהזהיר שלא לפגום דיבורו, ואל יחשוב שכיון שאינו עושה מעשה אין בכך כלום, שזה אינו כי מהדיבורים של אדם נבראו מלאכים וכשמדבר דיבור טוב עושה מלאך טוב, וההיפוך בהפכו, לזה אמר, לא יחל דברו, ר"ל שלא יפגום הדיבור שלו אף על פי שאינו אלא דיבור אפילו הכי לא יפגמהו, כי כל היוצא מפיו כך יעשה, עשיה ובריאה, אם מלאך טוב או להיפוך, ודפח"ח.

(ערבי נחל בראשית וישלח - דרוש ב)

לעצמו לא ידבר חולין רק לאחרים

ונחזור לביאור הכתוב לא יחל דברו, פירש רש"י ז"ל לא יעשה דבריו חולין, יש לומר הפירוש לפי דרכנו שהצדיק הזה צריך לראות שלא יאמר דבריו חולין כלל וכלל כי אם קדושה ודבקות, אבל אחרים מוחלין לו רצה לומר אבל אחרים הבאים אליו בדבר הצטרותם לפעול להם דברי גשמיות הוא מוכרח לדבר עמהם בדברי חולין הגשמיים האלו לפעול להם כל צרכם. ככל היוצא מפיו יעשה, פירוש ככל אשר יצא מפי הצדיק כן יעשה ה' אלקים כמו שאמרו (מ"ק טו א) הצדיק גזור והקב"ה מקיים.

(נועם אלימלך)

יתקבלו דבריו לשומעים ויעשו כן

או יאמר [אם לא יחל הצדיק דיבורו], ככל היוצא מפיו יעשה. שישמעו דבריו בני"י ויעשו כל היוצא מפיו ודבריו יעשו פרי למענם.

(תפארת שלמה)

דיני תשעת הימים (ב)

בהם יין ולא נרגשה טעמו מותר (כ"ל).

קטנים וחלושים: הלהכה קי"ל דאף קטנים נכללים באיסור ואפי' שלא הגיעו לחינוך אבילות של בשר עד שהגיעו לחינוך של אבילות (דברי יצי). וכ"ז בקטן בריא, אבל בכחוש וחולה, וכמו"כ כל חולה אפי' קצת, יולדת, מינקת מעוברת אם צריכים יכולים לאכול בשר (מ"ב סקס"א).

כוס של ברכה: נהגו שלא לשתות הכוס יין של ברכה"ז (ה"א ס"ו) אבל הכוס ברכה"ז של סעודה שלישית מותר (מ"ב סקס"ט).

שכח ויברך על בשר ויין: יטעום מעט כדי שלא תהא ברכתו לבטלה (ש"ח מעל בה"מ"ג, שבה"ל ח"ט קל"ח).

סעודת מצווה: כגון ברית ופדיון הבן, אפי' שלא בזמנו, בר מצווה אף שלא בזמנו - אם נעדר דורש, סיום מסכתא אם מזדמן לו בדרך לימודו. וי"א דאף בלא נזדמן (יציג), [וכן נהגו והידור לעשות סיום בכל יום מתשעת הימים].

סיום של קטן: יש מתירין אף בסיום של קטן (בצה"ח ח"ד ק). וצ"ע האם מסכת משניות ולסעוד מה שמובא באפרקטא דעניא (סימן קנ"ד אות ג) בשם הרה"ק מרז"ח ז"ע לסיים מסכת משניות ולסעוד בשבוע שחל בו. וכן מובא בס' מאמר מרדכי (סלאנים - ח"ב ע"ד) מהרה"ק ר' שמואל קאמינקע. ואף שיש חולקין שבה"ז אין האדם שבע רצון ממסכתא משניות, אבל לקטן ששמח מזה יש לסמוך

טעימת תבשיל: בכלל איסור אכילת בשר נאסר אף "טעימה", אבל טעימה של מצוה כגון בער"ש, מותר לטעום ולפלוט (ש"ח התעוררות תשובה ח"ב סק"ט). ויש מתירים אף לטעום מעט ולבלוע (מבית לוי).

יין הבדלה: יש נוהגים כמובא ברמ"א (תקנ"א ס"ה) לתת לתינוק שהגיע לחינוך למצוות ולא הגיע לחינוך אבילות, דהיינו מגיל שש עד גיל תשע. ויש נוהגים כהש"ע. ואף שמצויים קטנים לא נותנים להם, אלא המבדיל שותה בעצמו, וכן נהגו רבוה"ק. ונהרא נהרא ופשטיה.

בישול בשר: בכלל איסור בשר ויין כתב הרמ"א (ס"ט) שנוהגים להצניע הסכין של שחיטה, מטעם שמא יבוא לאכול בשה. (מ"א) ומטעם זה יש שרצו לחדש לאסור לבשל בשר (חוט שני), אבל לקנות בשר מותר (א"מ ח"א).

תפירה המקור: נשי דנהיגי דלא למישתי עמרא בירוחא דאב מנהגא (ירושלמי פ"ד ופסחים). והכוונה כל תחילת אריגת בגד נהגו לאסור, והטעם מפני שבו פסקה אבן שתיה שנא' כי השתות יהרסון, וכן נפסק ברמ"א ס"ג. ומטעם זה נאסר לתפור לארוג לסרוק ולסיים בגדים חדשים, ובכלל זה אף ריקמות ציורים ותמונות (מבית לוי). ובמקום צורך כגון בקייטנות הנערכות לבנות וכד' יש להקל, ומ"מ לא יגמרו ובודתן (שם), תיקון בגד כגון תיקון קרעים, וכפתורים, מכפלת בגדים מותר (ה"ח ס"ק ק"ז). **קניית ולבישת בגדים חדשים:** מאיסור הנ"ל שנאסר לעשות דברים חדשים נסתעף האיסור של לבישת בגדים חדשים וקניית בגדים חדשים גם בגדים שאינם חשובים כ"כ כמו גרביים, מטפחות, (ישנה מנהג"ז ונאסר מצד ברכת שהיינו, דענע הליבוטא איסור) (מ"ב ס"ק מ"ה). וכמו"כ נאסר לקנות בגדים חדשים ואף בגדים פשוטים, אף כשאין דעתו ללבוש עתה (ה"א ס"ט). אך במקום הפסד כגון סוף עונה ויריד שיתייקר מחירים הרבה, מותר לקנות ולא ללבושם. כמו"כ לצורך נישואין אם לא יספיק הזמן לאחר ת"ב מותר (מ"ב ס"א). נעלי בד או גומי לצורך ט"ב, אם שכח לקנותן קודם ר"ח מותר לקנותן (א"מ ח"ג ס"פ). ויש מי שמתיר לקנות בגדים לקטנים המלכלכים תדיר כשם שמותר לכבסן, ועדיף לקנות מלכבס.

אירוסין ונישואין: מדינת דגמ' נאסר נישואין וסעודת אירוסין מר"ח אב, ואנו מחמירין בנישואין מ"ז בתמוז. אבל סעודת אירוסין מחמירין מר"ח ואף בשבת לא יעשה סעודה זו (מ"ב). אבל אירוסין בלי סעודה מותר אף בת"ב. וכן מותר להתקשר בכתיבת תנאים (שקורין במוניני אירוסין) בלי סעודה, וכמו"כ מה שנוהגים לאכול מיני מרקחת בשעת כתיבת תנאים מותר דלא מיקרי סעודה.

שאר סעודות: לא מצאנו איסור בסתם סעודת רשות שאינו של שמחה אם אינו אוכל בו בשה.

רחיצה המקור: נהגו אבותינו שלא לרחוץ מר"ח אב, ויש עלינו לקיים משום אל תטוש (שופ"ט ס"ה). רחיצת כל גופו אסורה ואפי' בצונן, ורחיצת פניו ידיו ורגליו, בחמין אסורה ובצונן מותרת. וגדר פניו הוא עד הצוואר, ידיו עד הפרק, ורגליו עד הברך. **רחיצה שאינה לתענוג:** לא נאסר אלא רחיצה של תענוג אבל רחיצה מזיעה במקומות שהחום וההבל מרובים ואין דעתו מיושבת עליו יש מתירין דאינו לתענוג (א"מ אה"ע ח"ד פ"ה ועוד), והדבר מסור ללב יראי ה' לדעת מתי להקל בזה (שבה"ל ח"ו סע"ו). ומותר רק בפיו"ר ובצונן (מבית לוי). ובמקום צורך כגון שלא יוכל בצונן, אפשר בפורשין. וכשאינו יכול להסיר הזיעה או הריח או סיבה רפואית שצריך דווקא סבון מותר (מבית לוי, הגרש"א).

טבילה במקווה: סדיים ואנשי מעשה הנוהגים לטבול במקווה בכל בוקר לפני התפילה, מותר להם לטבול גם בימים אלו, ולכתחילה במים קרים ואם אינו סובל יכול אף בחמין קצת (כף החיים ס"ק קצ"ב). אך בכל אופן לא ישהה במים אלא יטבול ויצא (מבית לוי). **קטנים:** אם יש להם חטטים בראשם יש להתיר (מ"ב סקצ"ג). ולא דווקא כשיש להם חטטים, אלא ה"ה כשסובלים מההבל והחום ומזיעים מותר, ובפרט בארצות החמות יש להקל להם ביותר כיון שהם מזיעים ומלוכלכים מאוד. ואין בזה גיל מסוים אלא הכל לפי הענין ולפי הצורך המינימלי.

ערב שבת (חזון): מדינת דשו"ע אסור לרחוץ כל גופו בצונן, אלא פיו"ה. ואם רגיל בחמין מותר פיו"ה, וכן חפיפת הראש בחמין בלא סבון. ויש מקילין לרחוץ לכבוד שבת כרגיל חמין כל גופו וסבון (משמרת שלום קידמות). ויש שהחמירו אף בזמנינו אף בער"ש לכבוד שבת, ברחיצה כל גופו ובפרט בסבון (דברי יציב ח"ב ל"ה). ולכן מי שיכול להחמיר תע"ב, ומי שקשה לו יש לו ע"מ לסמוך (שם). ללבוש בגדי שבת לכבוד שבת מותר משעה שרגיל כל שבוע (מבית לוי). ויש מקילין ממנחה קטנה (הליכ"ש). אין נוהגין לפשוט בגדי שבת תיכף אחרי הבדלה (מבית לוי).

איסור בשר ויין המקור: מדינת דגמ' נאסר בשר ויין רק בסעודה המפסקת (תענית כ"ג), והמנהג הוא שהיחידים נמנעים לאכול בשר מ"ז בתמוז וכולם נמנעים מר"ח (שו"ת תקנ"א) וזה גם ע"פ הגמ' הנ"ל (ב"ב ס"ב) דמשנחרב הבית אמר ר' ישמעאל בן אלישע דין הוא שנגזור על עצמנו בשר ויין שהיו במזבח ועתה חרב, אלא כיון שאין הציבור יכול לעמוד בה לא גזר א"כ בימים אלו שהם מועט זמן שאפשר לעמוד בזה כן גזר (הגר"א תקנ"א ס"ט). והטעם כדי להראות גודל הצורך בבנין הבית ולהשתוקק ולבקש רחמים (נ"פ הנ"ל), ועוד דהם משמחים (מ"א סקס"ח).

מה נכלל באיסור: כל יין נאסר ואף מיץ ענבים (מ"ב ס"ז). וכמו"כ כל בשר נאסר אף בשר עוף (שופ"ט ס"י שם). אף תבשיל שנתבשל עם בשר אסור, אך אם יש ס' נגד הבשר או שאין מורגש טעמו (ע"י טעימת קפילא וכד') מותר (מ"ב ס"ז). וכן תבשיל שנתבשל בסיר בשרי אפי' בן יומו מותר (מ"ב שם). וכן עוגה שמעורב

סיום מסכת שלמדו יחד

הרה"ג ר' יהושע לאנגויער שליט"א
משפחה שיש להם יארצייט בתשעת הימים, והם מתאספים ללמוד משניות ולעשות סעודה, אחד מבני המשפחה למד מסכת לעילוי נשמתו, ורוצה לעשות סיום, אלא שלא הספיק לגמור את כל המסכת, ולכן ביקש מכמה מבני המשפחה שכל אחד ילמד כמה דפים, ויחד יסיימו את המסכת.

נשאלת השאלה, האם סיום מסכת שהיא סעודת מצוה ומותר לאכול בשר ויין בתשעת הימים, הוא גם כאשר כמה למדו יחד את המסכת וסיימו, או כשרק אחד סיים מסכת שלימה, רק אז השמחה גדולה, ואפשר לאכול בשר ויין.

תשובה לשאלה משבוע שעבר

השאלה בקצרה: מי שכבר בירך על הבשמים במוצאי שבת קודם הבדלה, אם יכול לחזור ולברך על הבשמים, או שלא יברך משום הפסק בין ברכת פרי הגפן לשתיה.

תשובה: כמה טעמים נאמרו בראשונים ובאחרונים למה יש להריח את הבשמים במוצאי שבת.

ברמב"ם (שבת פכ"ט ה"ט) כתב, מפני שהנפש דואבת ליציאת שבת, משמחין אותה ומיישבין אותה בריח טוב. וכעין זה הוא בתוס' בביצה (דף לג ע"ב ד"ה כי היינו) שהטעם משום נפש יתירה שאבד, ומריח הבשמים ומיישב דעתו עליו. עוד טעם כתבו התוס' משום אש גיהנם שמתחיל לשרוף ולהסריח.

עוד טעם כתב ברבינו בחיי (בראשית לו כה) ידוע מדרך חכמת הטבע כי כל שלישי חלוש בכל הנבראים כולם, ואמרו במסכת תענית (דף כו ע"ב) שאנשי מעמד לא היו מתעניין ביום ראשון, מפני שהוא יום שלישי ליציאה, פירוש ליציאת אדם הראשון שנברא בששי. וזהו טעם ברכת עצי בשמים במוצאי שבת, כדי לחזק כח הנפש השכלית בריח טוב.

וכן הובאו הלהכה טעמים אלו, בשו"ע הרב (סימן רצ"א ס"א) כתב, נהניגו חכמים להריח בבשמים בכל מוצאי שבת כדי להשיב את הנפש שהיא דואבת ליציאת השבת, בשביל הנשמה יתירה שלהכה, לפיכך מיישבים ומשמחין אותה בריח טוב. ובמשנ"ב (שם סק"ג) כתב, מברכין עליהם להשיב הנפש שהיא כואבת מיציאת השבת. [בסדר היום (סדר הבדלה) כתב, וענין הבשמים במוצאי שבת משום שצריכין אנו לדאוג מיציאת שבת מאותה נפש יתירה שהיתה בנו ונאבדה ממנו, כמו שאמרו רז"ל, וינפש וי אבדה נפש, ובמה יודע דבר דאגתו ואנחתו, בבקש דבר להשיב את נפשו, והם הבשמים, כי מי שנפשו קצרה ורוחו צרה מחזור אחריהם להשיבם אלין].

ובערון השולחן (שם ס"א) כתב בשבת יש נשמה יתירה, ובמוצאי שבת הולכת מהאדם, ויש כאן חלישת הדעת והבשמים מחזקים הנפש, דכל ריח טוב מחזק הנפש. ועוד דבשבת גם הגיהנם במנוחה, ובמוצאי שבת מתחיל לשרוף, ואשו של גיהנם מסריח, והנפש נחלש מזה, ונצרך לתמכו ולסעדו. ואף על גב דכל אלו טעמים רוחניים, מ"מ כל נפש מישראל מרגיש בזה, וסימן מובהק לזה דכל איש ישראל במוצאי שבת מוצא את עצמו בהשתנות, ואף על גב דאיהו לא חזי מזלא חזא. [וינו"ש בפוסקים שביארו על פי טעמים אלו, למה לא מברכים במוצאי יו"ט, וביו"ט שחל במוצאי שבת].

והנה מעיקר הדין בשמים ונה, אינם שייכים לסדר הבדלה, כמו שכתב בסדר היום (שם) דבשמים ומאור לא שייכי לכוס, כי אפילו בלא כוס יכול לאומרו. וכן כתב בשו"ע הרב (סימן מז ס"ה) שלכן ברכת הבדלה אינה נקראת ברכה הסמוכה לנו ובשמים, לפי שברכת הבדלה אינה סמוכה לעולם לברכת הנר והבשמים, שאם רוצה מברך על הנר ובשמים בפני עצמם, ואחר כך מבדיל על הכוס בלא נר ובשמים [וכן הוא בירושלמי ברכות (פ"א ה"ה)]. אלא שחז"ל נהניגו לסודרן על הכוס, כמבואר בשו"ע (סימן רצ"א ס"א).

לפי זה לכאורה אם בירך על הבשמים קודם הבדלה, שוב אינו יכול לברך על הבשמים, כי זה הפסק בין ברכת בורא פרי הגפן לשתיה. **אולם** בשו"ת משפטי צדק (סימן לח) כתב, מי שכבר בירך על הבשמים במוצ"ש קודם הבדלה, אף על פי שלא נתכוון לצאת ידי חובת תקנת חז"ל, פשיטא דיצא, ואינו חייב לחזור ולברך ברכת בשמים על הכוס. ומ"מ על צד היותר טוב יחזור ויברך על סדר ברכות ההבדלה שהרי נהנה מהריח. ואף על פי שכבר בירך למה לא יחזור ויברך.

אולם בשמירת שבת כהלכתה (פרק סא הערה ז) כתב שמרן הגרש"ז **אויבערנאך** זצ"ל הסתפק בזה, שאולי אף אם לא כווננו לשם מצוות הבדלה, מכל מקום בדרבנן מצוות אין צריכות כוונה, ולכן יברך על הבשמים קודם ברכת פרי הגפן, או לאחר שתיית היין.

מה ענין "קיום המצוות" ל"אחדות השם"

גדולה לגימה שמקרבת את הלבבות, ישבו להם החברים וכוסות חצי מלאים בידיהם זה לזה איחלו לחיים באנפין נהירין, וזמר ענוג עלה והתפשט למרחקים. "עד הנה למדנו", ופתח ר' לייב את פיו כשון גלי הזמ, "ויהי ארתנו כורת דרך ארוכה לבאר ענין אחדות השם. התכלית למה שהרבי מכוון אותנו הוא, מאחר שהשכלנו שעל ענין של נסיון באמונה באחדות השם, מתעורר הנקודה אשר בכל לב יהודי, ואפילו קל שבקלים מוסר את נפשו על קדושת השם. משם נסענו ולמדנו שאם אלו הן פני הדברים, באנו אל הנקודה שאפשר להבין איך "קרב אליך הדבר מאוד בפיו ולבבך לעשותו". וה, כאשר נשכיל שכל מצוות התורה אחוזים וכלולים במצוות האמונה באחדות השם, וממילא, כאשר יתעורר לאדם איהו נסיון קל שבקלים, מיד תתעורר נפשו האלוקית ותתערש ותגעש ש"איני חפץ להיפרד חלילה מהשם אחד ולהיות רשע אפילו רגע אחד..." זהו בעצם תכלית המכוון של החלק הראשון שבתניא "לבאר איך קרב אליך הדבר מאוד".

"לבאר ענין זה התחיל הרבי על קצה המזלג לבאר בקצרה ענין אחדות השם. והיא, בשפתיה הדברות הראשונות כלולים הרמ"ח מצוות עשה וש"ס לא תעשה. הפירוש של "אנכי", היא מצוות אחדות השם שבוה כלולים כל המצוות עשה, ותכליתה לידע "שהשם אחד הוא המציאות היחיד בכל העולמות ואין שום מציאות זולתו!" הפירוש של "לא יהיה לך" היא ג"כ הענין של אחדות השם בחלק של כל המצוות לא תעשה, דהיינו, שלא לחשוב שיש עוד איהו מציאות מבלעדי השי"ת. כך כל מציאות של אני ואפסי עוד, וכ"ש המציאות של הקליפות וס"א הם איסור של לא יהיה לך אלקים אחרים".

"כעת, בעמדנו בפתח הפרק הכ"ג, יתחיל הרבי לחרוש יותר לעומק ולבאר איך כלולים באמת התורה ומצוות במצוות אחדות השם, וכיצד קיום התורה ומצוות הם בעצם ייחוד השי"ת פה בעולם. בפרק זה תלחט אש להבת שלהבת, ויפרוט רבינו בקולמוסו את שרעפיו ומחשבותיו בגודל הפלת קיום המצוות ולימוד התורה, ובהמשך, בגודל חומר העוונות ר"ל".

"ובכן", נענר ר' לייב אחר שהות מה שהיה שקוע ברעיוניו ומתחיל בדחילו את דברי הר"ב. "אחר שנתבאר לנו היטב הענין של אחדות השם ואיך שאין שום מציאות זולתו "ועם כל הנ"ל יובן ויבאר היטב בתוספת בתיאור מה שראונו בוזה דאורייתא וקוב"ה כולא חד ובתיקונים פירוש דרמ"ח פיקודין אינון רמ"ח איברין דמלכא", ומדבר חז"ל בספרות התורה, מצאנו חילוק בין התורה להמצוות. התורה נקרא שהיא "כולא חד" עם הקב"ה, והמצוות נקראים "אברין דמלכא".

"מהו המהות של אברים, ומדוע איפוא נקראים המצוות איברי המלך? ובכן, למדנו שכל חיות הבריאה היא קודשא בריך הוא בעצמו, אמנם, החיות של הבריאה הכללית היא אכן ברצון של השי"ת, אך זה נקרא הרצון החיצוני, כי תכלית המכוון למה ברא הקב"ה את העולמות היא בשביל קיום התורה והמצוות, שהיא מתאפשרת ע"י בריאת העולם. נמצא שקיום התורה והמצוות הן הן "הרצון הפנימי" של הקב"ה, "לפי שהמצוות הן פנימיות רצון העליון וחפצו האמיתי המלוכש בכל העולמות העליונים ותחתונים להחיותם".

"נמצא, שהחיות של הבריאה היא האמצעי בשביל התכלית האמיתית שהיא קיום התורה ומצוות "כי כל חיותם ושפעם תלוי במעשה המצוות של התחתונים כנודע". וכאשר קיום העולמות תלוי בקיום המצוות, מובן שהאופן של ההשפעה ל"אמצעי", היא בהתאם לתוצאה של "המכוון", דהיינו, שאם יש להשי"ת נחת רוח ע"י קיום התורה ומצוות שלנו, אזי ההשפעה תהיה בשפע רב ולא בצמצומים. כי נודע שביטול תורה ומצוות רח"ל, מפסיק את השפעת השפע לכל העולמות".

"אם כן, אם הרצון הפנימי של הקב"ה היא קיום התורה ומצוות, יוצא שהמצוות הם למעשה ה'כלי' שהיא הלבוש לרצונו ית'. "ונמצא שמעשה המצוות וקיומן הוא לבוש הפנימי לפנימית רצון העליון שמעשה זה נמשך אור וחיות רצון העליון להתלבש בעולמות ולכן נקראים אברי דמלכא". לכן, נקראים המצוות איברי המלך, כי הם מלוכש הרצון הפנימי של השי"ת".

"ואיך דבר זה מתבאר ביותר על ידי מה שלמדנו בביאור מהות אחדות השי"ת ומציאותו בכל העולמות, ומהו ההבנה בענין של אברי דמלכא? יתבאר זה בטוב טעם".

"דרך משל כמו שאברי גוף האדם הם לבוש לנפשו ובטלים לגמרי אליה מכל וכל כי מיד שעולה ברצונו של אדם לפשוט ידו או רגלו הן נשמעות לרצונו תיכף ומיד בלי שום ציווי ואמירה להן ובלי שום שהיה כלל אלא כרגע ממש כשעלה ברצונו". הנפש ורצונותיה, מבאר ר' לייב, "מתלבשים הרי באברי הגוף אשר ממלאים את רצון הנפש. האברים מצד עצמם אין להם שום רצון עצמי ואין להם שום התנגדות לרצון הנפש. כך שכאשר הנפש רוצה להזיז יד או רגל, אזי תיכף ומיד מתגלה ונוגש באברים אותו רצון, ומתמלא מיד רצון הנפש. קיום רצון הנפש ע"י לבושי האברים, הם דבר מוטמע בתוך מהותם שאין צריך שום ציווי ואמירה, אלא הגילוי של רצון הנפש מתגלה תיכף באיברים אשר ממלאים אותו בדרך ממילא. א"כ ההגדרה של אברי הגוף הוא, שהם לבוש לרצון הנפש, והגילוי של רצון הנפש המתגלה בהם רב כל כך, עד שהם בטלים לגמרי ועושים רצונו לגמרי, כך שכאשר אנו רואים גוף עם אברים, אנו רואים בעצם גוף עם נפש חיה, כיון שרצון הנפש אצלה בגילוי".

"הנמשל מובן ומאיר כל כך", מתמוגג ר' לייב, "כך דרך משל החיות של מעשה המצוות וקיומן הוא בטל לגמרי לגבי רצון העליון המלוכש בו ונעשה לו ממש כגוף לנשמה". האור הגדול שמאיר לנו הרבי, הוא, שכאן בעולם התחתון, המלא הסתרות וההעלמות מאור השם, ניתן להאזין ולגלות את אור השם ממש. והוא ע"י קיום המצוות. כי כאמור המצוות הם הרי האברים של הקב"ה כביכול כי הם מלוכש ומאיר הרצון העליון. ונתבאר שבאברים מאיר בגילוי החיות הפנימי שהיא רצונו ית' בלי שום הסתר פנים. וזה הייחוד הנפלא בקיום המצוות שבו מתאחדים ומתבטלים כל הרצונות לרצון העליון האמיתי, ושם נתבאר ומתגלה שהשם הוא האלוקים ואין שום מציאות זולתו, כי זהו מהות הגוף לנשמה, ביטול גמור בתכלית".

"כעת", מסכם ר' לייב "נתחיל להבין קצת את הדביקות והתשוקה אשר ראינו אצל רבותינו הקדושים בקיום המצוות, כי הרי זהו האחדות הגמורה והביטול לרצון השי"ת. ואנו כעת רק בראשית הדרך, ובעושה"ש" עוד נבין זאת ביתר שאת ברצונו יתברך".

כסף ויראת שמיים, - כמה?

אוזניו של זעליג הזדקפו באחת ועיניו התעגלו בפליאה רבתית. פיו נפער באלם קול, וכעבור כמה רגעים נמתח על שפתיו חיך דקיק של שביעות רצון וזיק דוני נצנץ בעיניו...

שמע האי עיר וקדיש הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין נפץ ברחבי העולם. צדקותו קדושתו ומעלותיו ומדרגותיו המופלאות הסעירו את כל יושבי תבל, והגיעו אף לאוזניים הקבועות בין צידי ראשו הגס והמלא קש וגבבא - של זעליג העגלון.

זעליג היה איש פשוט ביותר, יש שיאמרו בלחשיה אף גס ומגושם, חי את חייו הכפריים והפשוטים בין סוסו ועגלתו, ואלו היוו את מרכז חייו וכל הווייתו. עד כי זומה היה כי אינו מבחין בין כריכת הרתמה על פי הסוס לבין כריכת הרצועות של יד - להבדיל, בין מריחת השמן על אופני העגלה לבין הכנת ביזכי נרות חנוכה. תפילתו הייתה בחיפזון ובמרוצה, בקושי אמר כמה פרקי תהלים בין מנחה לערבית, וזהו - בעצם...

כזה היה זעליג, א פשוט'ע דאָרפּאָסמאַן.

שמעו שמע זעליג כי יש אלוקים בארץ, אשר מראה אותותיו לכל רואי אותו, אלו הצדיקים, וישנו צדיק בארץ אשר אפשר לראות אצלו אלוקות עלי אדמות ממש. ליבו אשר בכל זאת היה לב יהודי התעורר, ניצוץ אש ניצת בו, וננסה בו תשוקה אדירה לראות את פני הצדיק, להתברך מפיו, ולשמע דברי הדרכה ישירה ודברי אלוקים חיים, לעורר קצת את נפשו מתרדמתה, ולזכות קצת לחיים נעלים ורוחניים יותר.

אחר נסיעה ארוכה של כמה ימים ולינת כמה לילות בפונדקי דרכים מצא זעליג את עצמו בחדר ההמתנה המפואר אשר ב'רוזינער הויף', בהמתינו להיכנס לטרקלינו של הרה"ק מרוז'ין.

זעליג סקר בעיני העגל שלו את הקירות המחופים שיש ועיטורי הזהב, את הנברשות המפוארות שהתזו את נגהם המבהיק לכל עבר, ושריקת התפעלות יצאה מפיו. במחשבותיו הגסים הוא העריך ממון וגשמיות, והתפעל עד מאד מהעושר הרב שבקע מכל פינה - כידוע דרכו הטמירה של הרה"ק בזה.

הדלת הייתה מוגפת ומאן דהו היה אצל הצדיק, אך עדיין נשמע בחוץ מהמתרחש בתוכי החדר פנימה. זעליג לא האמין למשמע אוזניו כאשר שמע את הצדיק מברך את הבא בקודש, "דער אויבערשטער זאל העלפן, זאלסט האבן אַ סאַך געלט, און ווייניג יראת שמים".

הפליאה התחלפה עד מאד בחיך שובב ומרוצה. אין מה לומר, זעליג נהנה מהברכה המקורית אשר די דברה אל ליבו המגושם. הוא קיוה שכאשר ייכנס הוא אל הצדיק, יזכה אף הוא לברכה כזאת. "ברכה לאנשים כערכינו" - הרהר זעליג והביט על מגפי העור הגבוהות שלו.

"ר' ייד" - פנה הצדיק אל זעליג כאשר פנה לצאת מחדר הצדיק מרוצה ושמח אחר שקיבל אף הוא את הברכה שחשק בה, "ביי אינון האט קען געטאטשט" - אצלנו היו מפרשים, "א סאך געלט" - כמה כסף שיהיה לך יהיה בעיניך כהרבה, 'און ווייניג יראת שמים' - שכמה שיש בידך יר', ש, יהיה בעיניך כמעט וזעיר..."

יעמדו על הברכה מצדיקי הרבים שהרימו תרומתם להוצאת הגליון

ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' יעקב קליין שליט"א
לעילוי נשמת אביו
הרה"ח ר' ישראל דוד ז"ל
בן הרה"ח ר' יצחק זאב ז"ל
נלב"ע כ"ו תמוז תשנ"ז
ת.נ.צ.ב.ח.

ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' אהרן לוי
הכהן טרינר שליט"א
לרגל הולדת הנכדה
למזל טוב ובשעט"מ
ויה"ר שיהא ממנה ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' יעקב נתן הלוי כ"ז שליט"א
לרגל אירוסין הבת
למזל טוב ובשעט"מ
ויה"ר שיהא הבניין עדי עד
ויראה ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

ידידנו הנכבד
ראש הכולל
הרה"ג ר' אברהם קליין שליט"א
לרגל אירוסין הנכד
למזל טוב ובשעט"מ
ויה"ר שיהא הבניין עדי עד
ויראה ממנו ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר